

На розвиток особистості дитини помітно впливає зацікавленість батьків шкільним життям. А тому необхідно створити невидимий ланцюжок між родиною і школою, який служить на благо усім учасникам навчально-виховного процесу. Це спільні турботи про те, щоб усім було цікаво і затишно в школі, як у рідній домівці: вечори, конкурси, спортивні змагання, робота батьківського комітету. На засіданнях батьківського університету «Сім'я, рід, родина», «Духовні ідеали сім'ї – першооснова життя дитини» представники сімей різних національностей знайомили присутніх з традиціями сімейного виховання, взаємовідносин, спілкування між поколіннями, своїм світоглядом.

Тільки любов, осмислення своєї історії, повага до предків, щире співпереживання досягненням держави можуть виявити у людині ті душевні якості, які визначають його особистість, як громадянина.

Список використаних джерел

1. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. – К., 2012. – 288 с.

*Шевченко Світлана, Романюта Єлізавета
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Глобалізація, динамічність та швидкоплинність сучасного життя змушує особистість відчувати труднощі, дискомфорт та незручності в адаптації до нього. І, як наслідок таких незручностей, людське існування наповнюється емоційними переживаннями, постійними стресами, неадекватними, невротичними реакціями на оточення, депресивними настроями, розладами у структурі взаємин як сімейних, так і соціальних, появою невпевненості у власних силах, хронічною втомою і, наостанок, повною втратою власної психічної цілісності. Саме ці проблеми сучасності стають особливо важливими для підлітків та спонукають до пошуку нових, адекватних часу методів психотерапевтичних впливів, які б допомагали їм

знаходити рішення складним життєвим ситуаціям, розв'язувати внутрішньоособистісні та міжособистісні конфлікти, наповнювати життя яскравими подіями та враженнями, приємними емоційними переживаннями.

Основним психологічним механізмом ефективного психолого-педагогічного супроводу підлітків є співпраця і співдружність Дорослого і Дитини у процесі інтерактивного діалогу (І.В.Дубровіна, В.Г.Казанська, Н.М.Токарева, Л.М.Шипіцина), спрямованого на надання необхідної (інформаційної, емоційної, статусної тощо) соціальної підтримки [1; 4].

Аналіз трактувань трактувань психологічного супроводу в дослідженнях різних авторів показав таке їх бачення:

- психологічний супровід як система професійної діяльності психолога, спрямована на усвідомлення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психологічного розвитку дитини в ситуаціях шкільної взаємодії (М.Р.Бітянова);
- психологічний супровід як мультидисциплінарний метод, який забезпечує єдність зусиль педагогів, психологів, соціальних і медичних працівників, і заключається у формуванні ними орієнтаційного поля розвитку, де відповідальність за діяльність несе сам суб'єкт розвитку (Є.І.Казакова) [3].

Аналіз літератури щодо поняття психологічного супроводу показав, що на сьогоднішній день виділяють ряд причин для класифікації видів психологічного супроводу, серед них форма роботи, спрямованість, предмет і об'єкт психологічного супроводу. Аналіз психологічної літератури (Г.Бардієр, М.Р.Бітянова, І.Ромазан, Т.Череднікова, Т.І.Чіркова і ін.) показав, що перед психологом, який працює в рамках парадигми супроводу, виникає необхідність виділення параметрів оцінки ефективності системи супроводу, що реалізується, але відсутня однозначність вирішення даного питання. Ю.П.Фьодорова, аналізуючи проблеми виділення критеріїв ефективності моделі психологічного супроводу підлітків, зробила висновок про те, що вони представлені двома групами показників: зі сторони супроводжуваного – характеристиками її розвитку; зі сторони умов навчання й виховання – їх позитивність для розвитку. Разом з тим авторка вказує на нечіткість обумовлених критеріїв, які затрудняють їх практичне застосування, їх подальшу

конкретизацію, реалізація яких можлива за рахунок виділення нормативних орієнтирів кожного віку [2].

Одним із важливих компонентів здійснення цілісної системи психологічного супроводу особистості підлітків у освітніх закладах є психологічна служба освіти, зміст функціонування якої, згідно із твердженням В.Г.Панка, передбачає підвищення ефективності навчально-виховного процесу, своєчасного виявлення труднощів, проблем та умов індивідуального розвитку особистості, корекції міжособистісних відносин усіх учасників педагогічного процесу, профілактики відхилень в індивідуальному розвитку та поведінці [3].

Отже, психологічний супровід підлітків здійснюється у площині вирішення задач сучасної практичної психології. Практична психологія є специфічним видом людської духовної практики, основним змістом якої виступає застосування психологічних механізмів впливу для корекції активності та розвитку людей у контексті їхніх життєвих обставин та життєвого шляху, котрі інтерпретуються як неповторні обставини та неповторна суб'єктність, індивідуальність. Комплексна допомога, що надається практичним психологом особистості у складних життєвих ситуаціях на засадах гуманності і прагматичності, визначає основні напрями психологічного супроводу особистості. Одним із важливих компонентів здійснення цілісної системи психологічного супроводу є психологічна служба освіти, зміст функціонування якої, передбачає підвищення ефективності освітнього процесу, своєчасного виявлення труднощів, проблем та умов індивідуального розвитку особистості підлітків, корекції міжособистісних відносин, профілактики відхилень в їх індивідуальному розвитку та поведінці через здійснення основних видів психологічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Дубровина І.В. Взаимодействие школьного психолога с подростками и старшеклассниками / И.В.Дубровина // Воспитание школьников. – 2005. – № 4. – С.41-44.
2. Психолого-педагогічний супровід і підтримка в умовах модернізації освітньо-виховного простору: [Електронний ресурс] // Режим доступу: URL: <http://osvita.ua/school/upbring/1334>

3. Слюсарев Ю.В. Психологическое сопровождение как фактор активизации саморазвития личности: автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогическая психология» / Ю.В.Слюсарев. – С. – Пб., 1992. – 20 с.
4. Токарева Н.М. Сучасний підліток у системі психологопедагогічного супроводу: монографія / Н.М.Токарева, А.В.Шамне, Н.М.Макаренко. – Кривий Ріг, 2014 – 312 с.